

**GEMENSAMT
TJÄNSTEUTLÅTANDE**

1(4)

2004-01-29

Stadsbyggnadskontoret
Strategiska avdelningen
Ulrika Egerö
Tfn 08-508 26 799

Dnr 2003-16996-31

SBN 2004-02-19

Gatu- och fastighetskontoret
Region Innerstad
Park- och gatubyrån
Gösta Olsson
Tfn 08-508 26 521

GFN 2004-02-17

Dnr 03-681-4003:1

Stadsbyggnadsnämnden
Gatu- och fastighetsnämnden

Åtgärder vid ökat användande av stadens parker. Skrivelse från Vivianne Gunnarsson (mp) och Crister Öhgren (mp).

FÖRSLAG TILL BESLUT

Stadsbyggnadsnämnden och gatu- och fastighetsnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna och åberopa detta tjänsteutlåtande.

Ingela Lindh

Olle Zetterberg

SAMMANFATTNING

Miljöpartiet har uppmärksammat problemet med det ökande parkslitaget i stadens parker i en skrivelse daterad 2003-11-19. Minskad underhåll och ökat tryck har i vissa fall medfört att stadens parkmiljöer av många upplevs som slitna och ovårdade.

Bilaga: Skrivelse från Vivianne Gunnarsson och Christer Öhgren (båda mp).

För att vidmakthålla en god stadsstruktur och en acceptabel parkstandard är det nödvändigt att avsätta medel för anläggning och skötsel av parker i samband med bebyggelse och förändring av verksamheter. Vid planering av dessa förändringar är det viktigt att tillsammans med berörd stadsdelsförvaltning ta fram heltäckande beslutsunderlag som även inbegriper konsekvenser i stadens parker. Detta gäller speciellt vid etablering av friskolor. Ett ökat slitage kräver tåliga material, där så krävs bör nya material prövas t.ex. konstgräs.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Viviann Gunnarsson och Christer Öhgren (båda mp) har i en skrivelse föreslagit att kommunstyrelsen undersöker hur risken för orimligt hård förslitning av närliggande parker kan inkorporeras i planeringen av nya bostäder och därtill hörande verksamheter, samt föreslå åtgärder för hur den ökade förslitningen kan minimeras.

Analys

PLANERING

Gatu- och fastighetskontoret har tagit fram ett förslag till parkprogram för Stockholm. Där behandlas bl.a. grönstrukturen i stadsplaneringen och behovet av parkplan för varje stadsdelsområde. Stadsbyggnadsnämnden beslutade i september 2003 att pröva förslaget till Stockholms Parkprogram som handlingsprogram för planering av stadens grönstruktur under en försöksperiod. Kontoret ska därefter utvärdera parkprogrammet som planeringsunderlag och återkomma till nämnden för nytt ställningstagande.

I parkprogrammet anges att landskapsanalyser ska tas fram som ett planeringsunderlag inför en planeringsprocess. Övergripande mål som ska belysas i analysen är god parktillgång, rik parkkultur och hållbar parkmiljö. Kontoren anser att parkprogrammet, tillsammans med parkplaner för varje stadsdelsområde, kan visa hur eventuella problem med ökat slitage i samband med ny bebyggelse bör hanteras. Som övriga planeringsunderlag finns bl a Översiktsplan 1999, Stockholms byggnadsordning, grönkartan och sociotopkartan. (Parkprogrammets ordlista; sociotop - avgränsad miljö av en grupp eller kultur använd eller upplevd som livsplats). Dessa dokument ger god vägledning vid planering av bebyggelsen i staden.

Vid förtätning såsom tillägg av bostadsbebyggelse, idrottsanläggningar, skolor m.m. krävs utökad detaljkännedom om parkstrukturen i aktuellt stadsdelsområde. Det räcker ej med analys av endast eventuellt angränsande park. En sociotopstudie som beskriver tillgänglighet, användning, funktion, innehåll m.m. i hela eller i del av stadsdelens parker bör utföras tillsammans med berörd stadsdelsförvaltning. Denna studie kan ingå som väsentlig del i miljökonsekvensbeskrivningen för en planerad förtätning och även vara ett komplement till den miljöprövning som görs i samband med markanvisning. En konsekvensanalys bör tydligt visa vilka värden som eventuellt går förlorade och hur/om detta kan avhjälpas och till vilket pris.

Bostadsgårdar och skolgårdar i den befintliga och planerade bebyggelsen bör även ingå i en sådan studie.

Ibland kanske det är nödvändigt att prioritera bostadsbyggande framför t.ex ekologiska eller sociala värden, är så fallet är det viktigt att veta vilka prioriteringar som görs och vad som väljs bort. (Ex.v. kanske en trädunge måste ge vika för att få plats med gungor eller en gräsmatta ersättas med tåligare konstgräs. Ibland kan det vara en uppskattad bollplan som byggs bort. Finns det då utrymme för bollspel på annat ställe och på rimligt avstånd? Måste investeringar göras för att klara det ökande trycket?)

Etablering av skolor och då speciellt friskolor utan skolgårdar ställer stora krav på närliggande park och övriga friytor. Slitaget från skolbarnen sker inte enbart under sommarhalvåret utan främst under övriga årstider då parkernas grönytor är speciellt känsliga för hårt slitage.

I de fall där planeringsunderlagen påvisar ökat tryck på park i direkt anslutning till förtätningen eller i övriga parker i stadsdelen bör investeringsmedel avsättas i exploateringsskedet. Framtagning av livscykelkostnader för olika alternativlösningar ger bra vägledning vid val av utförande. Eventuella förhöjda skötselkostnader skall även beaktas.

PROJEKTERING, ANLÄGGNING OCH SKÖTSEL

De avsevärt minskade anslagen för underhåll och det ökande slitaget ställer stora krav på projektering och anläggning. Vid nyanläggning, renovering/ombyggnad av parker i samband med förtätning krävs genomarbetade gestaltningsprogram som säkerställer viktiga parkvärden så att parkmiljöerna ej endast upplevs som hårdgjorda sport- och lekytor. En öppenhet för nya material (konstgräs, gummiastfalt, limmat grus, platsgjuten betong mm) och kännedom om kostnader, anläggning och skötsel av dessa krävs.

För att uppnå relevant ställda krav på skönhetsvärden m.m. i stadens parker krävs att de byggs med hög kvalitet både vad gäller material och gestaltning. Hänsyn till driftskostnader skall tas och investeringar göras för att minimera skötsel och underhåll. En förhöjd (ej minskad) skötselinsats kan i vissa fall vara nödvändig för att bibehålla funktion och standard i en park med förhöjd besöksfrekvens.

Stadsdelsförvaltningarnas kunskap och erfarenhet angående skötsel, anläggning, material mm bör tas tillvara i ett nära samarbete genom hela planerings- och genomförandeprocessen.

Kontorens förslag

- ? Vid planering av förtätning krävs utökade planeringsunderlag i form av sociotopstudier av parkstrukturen i den aktuella stadsdelen.
- ? Där förtätning medför krav på investeringar i stadsdelens parker måste beslut fattas och medel avsättas för detta.

- ? För att möjliggöra och upprätthålla en relevant parkstandard i tät bebyggelsestruktur krävs att nyanläggning och ombyggnader av parker utförs med god kvalitet som ger estetiska och funktionsmässiga mervärden. Om förtätningen medför ökat tryck på natur kan extraordinära åtgärder krävas.
- ? Förtätning kan medföra krav på förhöjda skötselinsatser.
- ? Nya material bör provas.
- ? I de fall där risk föreligger att ställda krav på parkstandard ej kan uppnås bör det övervägas att avstå eller minska förtätning/förändring/exploatering.
- ? Vid etablering av friskolor är det speciellt viktigt att utreda dess påverkan på närliggande parker.

SLUT